

ABONNEMENT:

Pour un an 350 Piastres
Edition spécial. 500 ptrs.

ADRESSE:

«İctihad» Constantinople

Téléph. St. 865

XXIV ème ANNÉE

1 Juin 1929 No. 274

İCTİHAD

TÜRKÇE VE FRANSIZCA

İLMÎ, EDEBÎ, İKTİSADÎ, SANA'Î,

SIHHÎ MECMUA

Aboneman: Seneliği [24
nüsha] Türkiye için 2 bu-
çuk, haric için 3 buçuk,
Âlâ kâğıdı 5 liradır.

İdarehanesi:

Cıgaloğlunda İctihad Evi

Tarihi te'sisi:

1904 — Genève

Yirmi dördüncü sene

No. 274—1 Haziran 1929

AMELİ RUHİYYAT

§ Şüun hakkında derin bir itila' ekseriya fiil ve icrayı felce uğrattır. [*] Kararlarının bütün avakibini derpiş edecek kadar vasi' bir zekâyâ malik olan devlet adamları pek az fiil ve icrada bulunur.

§ Ef'alinin bütün in'ikâslarını keşf etmeye kabiliyetli bir devlet adamı, hasmının satranc tahtası üzerinde, mer'i[pièces]lerin tebdili mevki' etmelerinden mutahasıl gayri mer'i muhtemelatı okuyan bir satranc oyuncusuna benzetilebilir.

§ Siyasî ve ictimâî hayat, ancak barışma, ve uyuşma vasıtasile mümkün olduğundan i'tilafa yanaşmamak mesleği usullerin en tehlikelisini teşkil eder.

Lâaletta'yın, bir hükûmet daima muhasım kuvvetlerle muhâtdır. Meharet, öğreşmeye mecbur olmamak için bu kuvvetlere bir veçhe, bir istikamet vermektedir. [**]

§ Bir hasmın ictihadları hakkında hakkaniyet ve insaf ile hüküm vermek politikada hemen hemen gayri mümkündür.

§ Devlet adamları, nutuklarında mantikî âkali isti'mal ettiklerine eyi ediyorlar, fakat aslâ unutmamalıdır ki akvamı ekseriya sevk ve idare eden şey kitapların mantıklarına yabancı kalan ihtiraslar, i'tikadlar, menfa'atlardır.

§ Bir siyasî tehdid, şükuhunu muhafaza etmek için, mevki'i icraya konması anını mümkün olduğu kadar çok te'cil etmelidir. [***]

§ Zaman kuvvetli hükümlere yardım eder; fakat za'if hükûmetlere yardım ettiği nadirdir.

[*] «Cahil cesur olur» derler (Shakspeare), (Hamlet) Âlemde tefekkürdür eden bizleri korkak: Her yakdığımız meş'alı tasmin ve kararı Bir sarsarı berfini tefekkür eder itfa. Dedirtmez mi? A. D.

[**] Daima, te'min muhaleset, tenkili muhalifetden evlâdır demişizdir. A. D.

[***] Sultan Abdülhamid, Avrupa devletlerine karşı cihadı mukaddes ilanı tehdidinde bulunur, fakat bu tehdidi fi'len i'ka' etmemek ve bu ika'ı aleddevam te'cil etmek fetanetini gösterirdi. A. D.

§ Kavimlerin zemamdar [Maître] lerinin işleri yalnız dirileri sevk ve idare etmekden ibaret değildir, ölülerin fermanferma irade'lerini de dahili hisab etmeleri muktazidir.

SİYASİ İ'TİKADLAR

Siyasî i'tikadlar ve dinî i'tikadlar, aynı esasi psikolocyaie malikdirler; aynı tarzda doğar ve intişar ederler.

§ Kavimlerin hayatlarına hakim olan i'tikad ihtiyacı sırrısı bilinmezse, «kominizm» gibi bazı siyasî i'tikadların intişarı gayri kabili fehm olur.

§ İlmî hakikatlar cihanşumul hakikatlardır; hakikat telakki olunan siyasî i'tikadlar aklın 'alelmûtad idare etmediği ihtirasdan ve hissiyatdan sadir muvakkat kanaatları temsil eder.

§ Dinler artık ruhlar üzerine icrayı te'sir etmiyor görünmekle beraber bunların şevketleri «gayri şuuri» hayatımızda mevki'ini muhafaza eder ve ef'alımızın saiki olarak kalır. (Türkiye'ye karşı, İngilizler ve Amerikalılar tarafından pek şedid bir surette izhar olunan kin, salib ile hilâl arasında â'sar dide mücadelatı ecdadiyenin temadii muammeriyetini temsil eder.

§ Bir siyasî i'tikad ekseriya 'aklî bir istinadi bulunmayan bir kelimeî şehadetden bir «Amentü» den başka bir şey değildir. Tahsilsiz cahil kimseler de i'tikadı siyasînin menşe'i na hoşnydluktur. Danışmend kimselerde ise ğıfte ve hırıdır.

§ Bir siyasî i'tikad ne kadar tahribkâr olursa olsun her zaman kendisini mudafaa etmek için, hırsları kabiliyetlerinin hududunu tecavüz eden münevverler bulur.

[*] Survivance fazlâi mu'ammeriyet, devamı murmeriyet sonraya kalma.

[**] Catilina Roma a'yanındandır. A'yan aleyhinde tertib ettiği Fesad Çiçeron tarafından meydana çıkarılmış ve kılıç elinde olduğu halde ölmüştür. Vatanın harabesi üzerine kendi ümran ve refahını kurmak için her batılı hak gibi mudafaa edenler, bu isim ile telmih olunur.

Sâhibi imtiyaz:

Dr. Abdullah Cevdet

Müdiri mes'ul:

Dr. Abdil Hüsnü

«Şirketi mürettibiye» Matbaası